

МУСТАФА АЛВАРАДЖЪ

СТАНОВИЩЕ

за Дисертационния труд на тема

**РАБОТОСПОСОБНОСТ И ПСИХИЧНИ СЪСТОЯНИЯ ПРИ ХОРА,
ЗАНИМАВАЩИ СЕ С ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ ЗА
АУТИСТИ В РЕПУБЛИКА ТУРЦИЯ**

За придобиване на образователната и науна степен „Доктор” в
професионално направление 7-6. „Спорт по научната специалност „Теория и
методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)”

Научен ръководител – Проф. Михайл Георгиев

Рецензент – Проф. Юлия Мутафова-Заберска

Пред нас е изключително актуален за съвременното проблем, чието решение се търси в теорията и практиката, особено в случаите на работа с хора в неравностойно положение, с различен вид и степен на увреждания. Тук представената Дисертация е посветена на изключително значими психични проблеми, свързани с широк спектър от преживявания на редица функционални състояния на личността, отразени в такива нейни енергийни статуси като настроение, работоспособност, удовлетвореност от дейността, емоционално състояние, емоционална интелигентност, изтощение (бърнаут, прегаряне). Значимостта на посочените преживявания особено се повишава при лица, работещи с аутисти – в случая, грижещи се за оптимизиране на тяхното състояние. Практиката е доказала възможностите за подобряване на психичната активност при такива лица чрез организираното управление на психичната им активност, но за сега все още липсват изследвания или те са крайно недостатъчни за условията на Р. Турция, при опитите за установяване

на степента и характера на натоварването при самите спортни специалисти, занимаващи се с хора в неравностойно положение, вкл. и с аутисти. В този смисъл интересът на Докторанта Мустафа Алвараджъ основателно е насочен към разработването на този проблем. Актуалността и приносните моменти могат да бъдат очертани в следните основни насоки:

Оптималният обем от 145 стр. текст, 12 стр. от които е Списъкът на цитираните в труда литературни източници (съдържа 194 автора), от които само пет са на кирилица, а в останалите доминират публикации на турски език, а голяма част от тях са в английски списания. Постигнато е **сполучливо онагледяване на труда** с 45 илюстрации (35 таблици и 7 фигури) разкриващи убедително качествено осмисляне на получените резултати в динамика.

Теоретичната рамка на изследването е построена върху емпиричните данни и експериментални разработки от съвременни автори.

Структурната организация на материала е представена в четири глави, чиято равнопоставеност е напълно основателна предвид съдържанието на всяка една от тях: **Глава Първа** (32 стр.) разкрива теоретичните основи, върху което е построено изследването. Диференцирани са занимаващите се с деца от аутистичния спектър лица. Поради наличната картина на широко разпространена дисфункция на развитието, аутистите изискват висока квалификация на обгрижващите ги спортни педагози. Задълбочено и аргументирано са анализирани, вкл. в ретроспекция редица постановки, теории и становища по отношение на удовлетвореността от работата, възникването на емоционалното изчерпване или бърнаут, емоционалните преживявания, емоционалната интелигентност, настъпващата умора и работоспособността. **Глава Втора** (9 стр.) изчерва Работната хипотеза, цел и задачи, Проекта на изследването, приложената комплексна методика и обекта

на изследване: обхванати са три групи специалисти (500 лица), работещи с аутисти. **Глава Трета** (43 стр.) представя задълбочения анализ на получените резултати с приложените статистически методи за обработка на данните. **Четвърта Глава** (30 стр.) представя нестандартно въведените дискусии и препоръки по резултатите и възникнали при изследването противоречия.

Обобщените изводи са показателни за отношението на загриженост и висок морал, проявени от големия спортист, треньор и магистър-спортен педагог (самият той е бил национален състезател по бадминтон 14 години).

Мустафа Алвараджъ доказва, с разработената Дисертация, че е овладял солидни знания по проблемите на АФА, успешно се справя с „лавината“ литературни източници, коментира задълбочено и успешно постиженията на специалистите и може да работи самостоятелно по организация на научни изследвания, проявявайки инициативност и настойчивост за постигането на целта. Солидно подготвен специалист по АФАиС, с представения труд Докторантът доказва, че е овладял нови творчески територии в името на стабилизиране на психичната устойчивост на работещи с лица от аутистичния спектър.

Заключение:

Препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на колегата **Мустафа Алвараджъ** научната и образователна степен „Доктор“ в професионално направление 7-6. „Спорт“ и научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“

3 юни 2018 г.

Становището подготви: . . . . . .

(Проф. Юлия Мутафова-Забрска)